

Dosarul nr. 2ra-155/20

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Ceadâr-Lunga (judecător A. Peni)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (judecători I. Dănăilă, T. Berdilă și G. Vavrin)

DECIZIE

05 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Sveatoslav Moldovan
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Vitalii Vlah,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mykola Lutsyk
împotriva lui Vitalii Vlah cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea
cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost
respins apelul declarat de Vitalii Vlah și menținută hotărârea din 14 ianuarie 2019 a
Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga,

c o n s t a t ă :

La 14 iunie 2018, Mykola Lutsyk a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Vitalii Vlah cu privire la repararea prejudiciului moral în sumă de
50 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 1-3).

În motivarea acțiunii, reclamantul Mykola Lutsyk a relatat că la 19 iunie 2017,
Vitalii Vlah a declarat în cadrul unei emisiuni în direct a postului de radio
„Gagauziya Radio Televizionu” că un șir de deputați ai Adunării Populare a UTA
Găgăuzia fac lobby în favoarea reclamantului pentru ca acesta, prin intermediul
UTA Găgăuzia, să facă afaceri în Federația Rusă.

Reclamantul a specificat că această declarație a fost publicată și în
mass-media, și anume pe paginile web www.gagauzinfo.md și www.gagauzyeri.md.

Reclamantul a susținut că prin ordonanța procurorului din
01 septembrie 2017, pentru săvârșirea faptei menționate, Vitalii Vlah a fost
sanționat contravențional în baza art. 69 alin. (2) din Codul contravențional.

Reclamantul a indicat că Vitalii Vlah a contestat în instanța de judecată
ordonanța procurorului din 01 septembrie 2017, însă fără succes.

Reclamantul a notat că Vitalii Vlah a făcut declarația respectivă pentru a leza reputația profesională a reclamantului și a-i diminua statutul social.

Reclamantul a relevat că prin această declarație, care a fost răspândită în mass-media, Vitalii Vlah i-a cauzat suferințe psihice.

Reclamantul a punctat că ținând cont de caracterul informației răspândite, sfera de răspândire a acesteia, impactul social asupra reclamantului și gradul de vinovăție a lui Vitalii Vlah, cuantumul de 50 000 lei al despăgubirii pentru prejudiciul moral cauzat ar fi unul rezonabil.

În drept, reclamantul a invocat prevederile art. 1398 alin. (1), 1422 alin. (1) și 1423 din Codul civil.

Prin hotărârea din 14 ianuarie 2019 a Judecătorei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată înaintată de Mykola Lutsyk împotriva lui Vitalii Vlah cu privire la repararea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1 517, 5 lei. S-a încasat în beneficiul lui Mykola Lutsyk, din contul lui Vitalii Vlah, suma de 50 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral, suma de 1 517, 5 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de plată a taxei de stat și a cheltuielilor poștale, precum și suma de 3 000 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică (f.d. 63-65).

La 15 ianuarie 2019, Vitalii Vlah a declarat apel împotriva hotărârii din 14 ianuarie 2019 a Judecătorei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga (f.d. 62).

Prin încheierea din 10 aprilie 2019 a Curții Supreme de Justiție, a fost strămutată cauza civilă la Curtea de Apel Cahul pentru examinarea cererii de apel depuse de Vitalii Vlah (f.d. 107-109).

Prin decizia din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul, a fost respins apelul declarat de Vitalii Vlah și menținută hotărârea din 14 ianuarie 2019 a Judecătorei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga (f.d. 170-177).

La 20 noiembrie 2019, Vitalii Vlah a declarat, prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva deciziei din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul, solicitând casarea acesteia și a hotărârii din 14 ianuarie 2019 a Judecătorei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, precum și pronunțarea unei noi hotărâri, de respingere ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată înaintate de Mykola Lutsyk (f.d. 184-186; 191).

În motivarea recursului, recurentul Vitalii Vlah a susținut că declarația pe care a făcut-o în adresa lui Mykola Lutsyk nu era de natură să-i lezeze reputația profesională a acestuia.

Recurentul a mai menționat că deși legislația în vigoare prevede doar răspunderea civilă și contravențională pentru difuzarea în mass-media a informației ce nu corespunde realității, Mykola Lutsyk a depus plângere la Procuratura UTA Găgăuzia în legătură cu declarația recurentului, în temeiul art. 274 din Codul de procedură penală.

Recurentul consideră că Mykola Lutsyk a procedat în acest mod pentru a-i oferi procurorului posibilitatea de examinare a plângerii, în baza art. 396 alin. (3) din Codul contravențional, ceea ce s-a și întâmplat.

Astfel, recurentul a afirmat că procurorul a manifestat protecționism față de Mykola Lutsyk, decizia procurorului fiind ilegală.

Aici, recurentul a evidențiat un caz similar în care același procuror a luat o decizie diferită.

În continuare, recurentul a notat că instanțele ierarhic inferioare nu și-au motivat corespunzător soluția de stabilire a sumei de 50 000 lei cu titlu de despăgubire pentru repararea prejudiciului moral.

De altfel, recurentul a relevat că această soluție contravine jurisprudenței naționale constante.

Totodată, recurentul a punctat că instanța de apel, contrar prevederilor art. 372 alin. (1) din Codul de procedură civilă, a admis prezentarea de către intimatul Mykola Lutsyk a unor noi probe.

La 17 ianuarie 2020, intimatul Mykola Lutsyk, reprezentat de avocatul Victor Cîlcic, a depus referință la recursul declarat de Vitalii Vlah, solicitând considerarea acestuia ca inadmisibil (f.d. 199).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul reține că în fișa de însoțire f/n este indicat că la 25 septembrie 2019, Curtea de Apel Cahul a expeditat în adresa recurentului Vitalii Vlah copia deciziei integrale din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul (f.d. 178).

Însă, la materialele cauzei nu este anexat avizul de primire de către recurentul Vitalii Vlah a copiei deciziei integrale din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul.

Astfel, luând în considerare că recurentul Vitalii Vlah a declarat recurs împotriva deciziei din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul la data de 20 noiembrie 2019, Colegiul ajunge la concluzia că recurentul Vitalii Vlah s-a conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de declarare a recursului prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din 22 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost considerat admisibil recursul declarat de Vitalii Vlah împotriva deciziei din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul (f.d. 203).

Verificând decizia din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului declarat de Vitalii Vlah și modificarea deciziei din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul și a hotărârii din 14 ianuarie 2019 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, în partea încasării în beneficiul lui Mykola Lutsyk, din contul lui Vitalii Vlah, a sumei de 50 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral, prin micșorarea sumei încasate cu titlu de reparare a prejudiciului moral de la 50 000 lei la 1 000 lei, și în partea încasării în beneficiul lui Mykola Lutsyk, din contul lui Vitalii Vlah, a sumei de 1 500 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de plată a taxei de stat, prin micșorarea sumei încasate cu titlu de compensare a cheltuielilor de plată a taxei de stat de la 1 500 lei la 100 lei,

iar în rest, menținerea deciziei din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul și a hotărârii din 14 ianuarie 2019 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, pentru motivele ce se succed.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În speță, Colegiul nu consideră oportun de a invita participanții la proces și reprezentanții acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs, deoarece criticele recurentului Vitalii Vlah au fost expuse cu suficientă claritate.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Art. 445 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă stipulează că instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe.

Din materialele cauzei, Colegiul reține că prin ordonanța procurorului din cadrul UTA Găgăuzia din 01 septembrie 2017, Vitalii Vlah a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (2) din Codul contravențional și atras la răspundere contravențională, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 12 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 600 lei (f.d. 5).

Conform art. 69 alin. (2) din Codul contravențional în redacția în vigoare la 19 iunie 2017, data comiterii contravenției, injuria adusă în mass-media se sancționează cu amendă de la 12 la 24 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 15 la 30 de ore.

În speță, fapta contravențională săvârșită de Vitalii Vlah, și anume injuria adusă în mass-media, s-a manifestat prin aceea că la 19 iunie 2017, Vitalii Vlah a declarat în cadrul unei emisiuni în direct a postului de radio „Gagauziya Radio Televizionu” că un șir de deputați ai Adunării Populare a UTA Găgăuzia fac lobby în favoarea lui Mykola Lutsyk pentru ca acesta, prin intermediul UTA Găgăuzia, să facă afaceri în Federația Rusă.

Prin hotărârea din 26 ianuarie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea depusă de Vitalii Vlah privind repunerea în termenul de contestare a ordonanței procurorului din cadrul UTA Găgăuzia din 01 septembrie 2017. A fost respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului legal contestația depusă de Vitalii Vlah împotriva ordonanței procurorului din cadrul UTA Găgăuzia din 10 august 2017 privind pornirea procesului contravențional în baza art. 69 alin. (2) din Codul contravențional și împotriva ordonanței procurorului din cadrul UTA Găgăuzia din 01 septembrie 2017 privind aplicarea sancțiunii contravenționale sub formă de amendă în mărime de 12 unități convenționale (f.d.

6-10).

Prin decizia din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Comrat, a fost respins recursul declarat de contravenientul Vitalii Vlah, reprezentat de avocatul Nicolai Jecov, și menținută hotărârea din 26 ianuarie 2018 a Judecătorei Comrat, sediul Central (f.d. 11-15).

În această ordine de idei, Colegiul relevă că dreptul la un proces echitabil trebuie să fie interpretat în lumina principiului preeminenței legii, unul dintre elementele fundamentale fiind principiul securității raporturilor juridice (Okyay și alții v. Turcia din 12 iulie 2005, pct. 73). În consecință, soluția irevocabilă dată de instanța de judecată nu mai poate fi pusă în discuție (Agrokompleks v. Ucraina din 06 octombrie 2011, pct. 148).

Or, un sistem judiciar marcat de posibilitatea existenței unor repuneri în discuție în mod permanent ale hotărârilor judecătorești irevocabile încalcă art. 6 alin. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Așadar, Colegiul subliniază că în condițiile în care decizia din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Comrat se bucură de autoritatea lucrului judecat, indiferent de raționamentele pe care a fost bazată, a produs efecte juridice și ordonanța procurorului din cadrul UTA Găgăuzia din 01 septembrie 2017, prin care Vitalii Vlah a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (2) din Codul contravențional. Iar, instanțele de judecată urmează să ia în considerare în mod obligatoriu aceste efecte juridice, pentru a nu aduce atingere principiului securității raporturilor juridice, garantat de art. 6 alin. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Respectiv, în prezenta cauză civilă, după cum corect au constatat instanțele ierarhic inferioare, sarcina primordială a instanței de judecată este de a se pronunța asupra efectelor juridice civile ale contravenției comise de Vitalii Vlah, prin prisma pretenției formulate împotriva acestuia de către Mykola Lutsyk cu privire la repararea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei.

În această conjunctură, Colegiul reliefează că injuria reprezintă o apreciere insultătoare pentru personalitatea adresatului și trădează intenția vorbitorului de a umili, insulta, dezonora, ponegri adresatul, de obicei, într-o formă cât mai cinică.

Aici, este relevant că adresatul injuriei, Mykola Lutsyk, a invocat lezarea reputației sale profesionale.

În doctrina națională reputația profesională este percepută ca fiind aprecierea calităților profesionale ale persoanei de către societate, fiind apropiată conceptului de onoare. Onoarea constituie un component al conceptului de reputație profesională, deoarece presupune aprecierea din partea societății. De aici rezultă că reputația profesională face corp comun cu reputația persoanei, conținând aprecierea publică a unor calități distinse ale persoanei.

În conformitate cu art. 16 alin. (1) din Codul civil în redacția în vigoare la 14 iunie 2018, data adresării în instanța de judecată de către Mykola Lutsyk, orice persoană are dreptul la respectul onoarei, demnității și reputației sale profesionale.

Art. 1398 alin. (1) din Codul civil în redacția în vigoare la data adresării în instanța de judecată de către Mykola Lutsyk stipulează că cel care acționează față de

altul în mod ilicit, cu vinovăție, este obligat să repara prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Astfel, conform art. 16 alin. (8) din Codul civil în redacția în vigoare la data adresării în instanța de judecată de către Mykola Lutsyk, orice persoană în a cărei privință a fost răspândită o informație ce îi lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională este în drept, pe lângă dezmințire, să ceară repararea prejudiciului material și moral cauzat astfel. Cuantumul despăgubirilor pentru prejudiciul moral trebuie să fie rezonabil și să se determine ținându-se cont de: a) caracterul informațiilor răspândite; b) sfera de răspândire a informațiilor; c) impactul social asupra persoanei; d) gravitatea și întinderea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate; e) proporționalitatea între acordarea despăgubirilor și gradul în care reputația a fost lezată; f) gradul de vinovăție al autorului prejudiciului; g) măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate h) publicarea rectificării, replicii sau dezmințirii până la pronunțarea hotărârii judecătorești; i) alte circumstanțe relevante pentru cazul dat.

În context, Colegiul decelează că instanțele ierarhic inferioare corect au ajuns la concluzia privind temeinicia pretenției înaintate de Mykola Lutsyk împotriva lui Vitalii Vlah cu privire la repararea prejudiciului moral, ca urmare a lezării reputației profesionale, și au ținut cont de criteriile de determinare a cuantumului despăgubirii pentru prejudiciul moral cauzat, prevăzut de art. 16 alin. (8) din Codul civil în redacția în vigoare la data adresării în instanța de judecată de către Mykola Lutsyk, însă au adjudecat o sumă excesivă cu titlu de reparare a prejudiciului moral.

Or, în concepția Curții Europene a Drepturilor Omului, cuantumul despăgubirii pentru prejudiciul moral trebuie să fie astfel stabilit, încât să aibă un efect compensatoriu, dar nu să constituie o povară excesivă pentru autorul daunei și un venit nejustificat pentru victima daunei.

Astfel, luând în considerare gravitatea declarației făcute de Vitalii Vlah în mass-media, de natură a leza reputația profesională a lui Mykola Lutsyk, calitatea acestuia de întreprinzător cunoscut și respectat, activitatea sa de mecenat, faptul că are o distincție de stat, dar și faptul că Vitalii Vlah nu a întreprins nicio măsură pentru a dezminți declarația injurioasă, inclusiv după ce sancțiunea sa contravențională a intrat în vigoare, Colegiul consideră necesar de a modifica decizia din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul și hotărârea din 14 ianuarie 2019 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, în partea încasării în beneficiul lui Mykola Lutsyk, din contul lui Vitalii Vlah, a sumei de 50 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral, prin micșorarea sumei încasate cu titlu de reparare a prejudiciului moral de la 50 000 lei la 1 000 lei.

În continuare, Colegiul relevă că potrivit art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Prin urmare, având în vedere că acțiunea lui Mykola Lutsyk împotriva lui Vitalii Vlah cu privire la repararea prejudiciului moral este admisă parțial, și anume în cuantum de 1 000 lei, lui Mykola Lutsyk urmează a-i fi compensate cheltuielile de plată a taxei de stat în sumă de 100 lei.

Respectiv, Colegiul consideră necesar de a modifica decizia din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul și hotărârea din 14 ianuarie 2019 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, și în partea încasării în beneficiul lui Mykola Lutsyk, din contul lui Vitalii Vlah, a sumei de 1 500 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de plată a taxei de stat, prin micșorarea sumei încasate cu titlu de compensare a cheltuielilor de plată a taxei de stat de la 1 500 lei la 100 lei.

Luând în considerare problemele de drept invocate în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Vitalii Vlah și de a modifica decizia din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul și hotărârea din 14 ianuarie 2019 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, în partea încasării în beneficiul lui Mykola Lutsyk, din contul lui Vitalii Vlah, a sumei de 50 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral, prin micșorarea sumei încasate cu titlu de reparare a prejudiciului moral de la 50 000 lei la 1 000 lei, și în partea încasării în beneficiul lui Mykola Lutsyk, din contul lui Vitalii Vlah, a sumei de 1 500 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de plată a taxei de stat, prin micșorarea sumei încasate cu titlu de compensare a cheltuielilor de plată a taxei de stat de la 1 500 lei la 100 lei, iar în rest, de a menține decizia din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul și hotărârea din 14 ianuarie 2019 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) și alin. (3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Vitalii Vlah.

Se modifică decizia din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul și hotărârea din 14 ianuarie 2019 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, în partea încasării în beneficiul lui Mykola Lutsyk, din contul lui Vitalii Vlah, a sumei de 50 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral, prin micșorarea sumei încasate cu titlu de reparare a prejudiciului moral de la 50 000 lei la 1 000 lei, și în partea încasării în beneficiul lui Mykola Lutsyk, din contul lui Vitalii Vlah, a sumei de 1 500 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de plată a taxei de stat, prin micșorarea sumei încasate cu titlu de compensare a cheltuielilor de plată a taxei de stat de la 1 500 lei la 100 lei.

În rest, se menține decizia din 20 august 2019 a Curții de Apel Cahul și hotărârea din 14 ianuarie 2019 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mykola Lutsyk împotriva lui Vitalii Vlah cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de

judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Maria Ghervas

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Craiu

Nina Vascan